

טרנספוזיציה - Transposition

שינוי עמדה/מקום

כפי שלמדנו, ניתן להתחיל סולם מז'ורי מכל צליל, ולשמור על המרווחים שבונים אותו, נקבל את אותו הסולם, שיישמע דומה, אך בגובה אחר.

סולם דו מז'ור

סולם מי במול מז'ור
שיטה א' שיטה ב'

ניתן להתחיל את הסולם מהצליל מי במול ולשמור על המרווחים

או להעלות כל צליל בטרצה קטנה (דו מז'ור מסומן בשמיניות רק כדי להבדיל בין הסולמות)

2

שיטה ג'

סולם מי במול מז'ור

ניתן גם להוסיף סימני היתק במפתח ולא ליד כל צליל

4

באותו האופן ניתן גם לשנות סולם של מנגינה, נתחיל את הטרנספוזיציה מאותו הצליל ביחס לסולם המקורי דוגמה - יונתן הקטן בדו מז'ור ובמי במול מז'ור

יונתן הקטן בדו מז'ור - מתחיל בסול - צליל מספר חמש של הסולם

שיטה א' -
נשמור על המרווחים בין הצלילים
לאורך כל המנגינה

שיטה ב'
כל אחד מהצלילים יוגבה בטרצה קטנה

5

במי במול מז'ור - מתחיל בסי במול, צליל מספר 5 של הסולם

9

שיטה ג'

נוסיף את סימני ההיתק של הסולם החדש לפי מעגל הקווינטות, ונתחיל מהצליל המתאים בסולם, במקרה הזה צליל מספר 5 בסולם - בדו מז'ור צליל מספר 5 הוא סול, במי במול מז'ור צליל מספר 5 הוא סי במול.

13

אין צורך לרשום סימני היתק מכיוון שהם מופיעים במפתח

- כאשר נרצה להתאים שיר למנעד של זמרת או זמר, ונרצה להתאים את התפקידים של שאר הכלים לסולם החדש
- כאשר נרצה לכתוב לכלי בטרנספוזיציה - לדוגמה - סקסופון או חצוצרה
- כאשר נרצה לייצר דרמה בעיבוד - לדוגמה, כמו בשיר Lately של סטיבי וונדר, חלק מהשיר חוזר על עצמו, אך בסולם גבוה יותר.

המקור - יונתן הקטן בדו מז'ור

17 C G C F G

סקסופון אלט הוא כלי כלי במי במול (Eb) - כאשר מנגנים בו דו אנו שומעים את הצליל מי במול, סקסטה גדולה מתחת לדו, ולכן אם נרצה לכתוב לו תפקיד נצטרך להעלות את כל הצלילים בסקסטה גדולה

גם הסולם השתנה ללה מז'ור
סקסטה גדולה מעל דו

יונתן הקטן בטרנספוזיציה לסקסופון אלט - סקסטה גדולה למעלה

21 A E A D E

השלימו את המנגינה בטרנספוזיציה לסקסופון אלט

שימולב שהאקורדים גם משתנים בהתאם

חצוצרה היא כלי כלי בסי במול (Bb) - כאשר מנגנים בה את הצליל דו אנו שומעים את הצליל סי במול, סקונדה גדולה מתחת לדו, ולכן אם נרצה לכתוב תפקיד לחצוצרה נצטרך להעלות את כל הצלילים בסקונדה גדולה.

הסולם השתנה לרה מז'ור
סקונדה גדולה מעל דו

יונתן הקטן בטרנספוזיציה לחצוצרה - סקונדה גדולה למעלה

25 D A D E A

השלימו את המנגינה בטרנספוזיציה לחצוצרה

1. נתונה מנגינה מוכרת ברה מז'ור - נגנו אותה וזהו אותה אם אתם מצליחים

29 D G A D

2. כתבו את המנגינה בטרנספוזיציה לסקסופון אלט, הקפידו על סימני היתק במפתח, וכתבו גם את האקורדים בטרנספוזיציה.

33

3. כתבו את המנגינה בטרנספוזיציה לחצוצרה, הקפידו על סימני היתק במפתח, וכתבו גם את האקורדים בטרנספוזיציה.

43